

N:o 75.

Ank. till Riksd. Kansli den 29 April 1872, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af gjorda framställningar i fråga om befordringsrätt för de vid marinregementet kvarstående subalternofficerare och det lägre underbefälet samt om ersättning till nuvarande kompanicheferne derstädes för förlorad inkomst i följd af passevolansens upphörande.

(1:sta U. A.)

Uti en den 8 nästlidne Mars till Riksdagen aflåten nådig proposition (N:o 25) är erinradt, hurusom, i anledning af Kongl. Maj:ts uti nådig proposition till 1871 års lagtima Riksdag angående landtförsvarets ordnande framställda förslag om öfverflyttning af flottans marinregemente från sjö till landtförsvaret samt om de förmåner och skyldigheter, hvilka efter öfverflyttningen borde befäl och underbefäl vid berörda regemente tillkomma — Riksdagen enligt underdånig skrifvelse af den 16 Maj nämnda år beslutat, bland annat, »att det befäl och underbefäl med vederlikar vid marinregementet, hvilka vid regementets indragning icke blifva behöfliga eller till andra regementen eller korpser transporterade eller till andra allmänna befattningar förflyttade, må vid sina dem genom fullmakt tillförsäkrade aflöningsförmåner och tjänstebefattningar behållas såsom en för Kongl. Maj:t disponibel befälskader, intill dess full pensionsålder är uppnådd, efter hvilken tid de endast underkastas tjänstgöring i likhet med dem af deras vederlikar, som erhållit afsked med fyllnadspension».

Det nådiga förslag, som föranledt Riksdagens nyss berörda beslut, vore, enligt hvad i den nu aflåtna nådiga propositionen vidare är meddeladt, framställt under förutsättning af Riksdagens bifall till det i sammanhang dermed jemväl framlagda förslaget om uppsättning af två nya regementen och en ny korps samt om tillökning i den indelta arméns nu

varande befäl, hvarigenom tillfället till ny anställning skulle hafva blifvit beredt, om icke hela så åtminstone aldru största delen af marinregementets genom indragningen öfvertaliga befäls- och underbefälspersonal; men enär sistnämnda förslag icke af Riksdagen antagits, hade till följd deraf en del af marinregementets befäl och underbefäl genom Riksdagens i fråga varande beslut, hvilket för öfrigt i ej oväsentlig mån afveke från Kongl. Maj:ts förslag i ämnet, blifvit försatt i en ställning, som syntes Kongl. Maj:t icke vara med billighet och rättvisa öfverensstämmande. Om det ock borde medgifvas, att de af Riksdagen för det högre befälet från och med kaptensgraden äfvensom för fanjunkaregraden medgifna förmåner kunde anses åtminstone för en del af dithörande personal tillfredsställande, kunde sådant deremot icke sägas om subalternofficers- och de lägre underofficersgraderna. Då man nemligen af den till dessa grader hörande personal fordrade, att den skulle utgöra en för Kongl. Maj:t disponibel befälskader, borde ock samma personal ur synpunkten ej mindre af statens än af eget intresse kunna ega billiga anspråk att inom vissa gränser hafva befodringsrätt sig tillförsäkrad, helst ett motsatt förhållande skulle i hög grad menligt inverka på denna personals tjenstbarhet; och då, med hänseende till det nuvarande icke ringa antalet befäl öfver stat vid så väl indelta som värfvade armén, utsigten till anställning derstädes för marinregementets befäl vore, om icke helt och hållet stängd, så åtminstone i hög grad förminskad, syntes ifrågavarande befodringsrätt böra inom marinregementet beredas. Sådant öfverensstämde ock med hvad tillförene i dylika fall egt rum.

När nemligen i sammanhang med införandet af sjövapnets nu varande organisation flottans nya reservstat inrättats, hade premier- och sekundlöjtnanter derstädes medgifvits rätt till befodran till kaptenlöjtnants grad, och ett likartadt förfaringssätt hade äfven iakttagits beträffande det under indragning varande lifbeväringensregementet, hvars subalternofficerare således erhållit befodran till kaptensgraden.

På det likväl den för en del befäl och underbefäl vid marinregementet nu ifrågaställda befodringsrätt icke måtte komma att sakna betydelse, utan i verkligheten komma dem till godo, blefve det nödigt att bereda nu varande kompanichefer och fanjunkare tillfälle att vid uppnådd full pensionsålder utan minskning i deras enligt stat innehafvande aflöningsförmåner kunna från marinregementet afgå.

I anledning häraf har Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att, såsom tillägg till dess ofvan omförmälda beslut, medgifva:

att nu varande kompanichefer och fanjunkare vid marinregementet må vid afsked efter uppnådd full pensionsålder undfå fyllnadspension

till det belopp, att densamma tillika med pensionen från amiralitets krigsmanskassan kommer att motsvara deras enligt stat innehafvande lön jemte tjänstgöringspenningar;

att nu varande subalternofficerare må i mån af uppkommande ledigheter kunna befordras till kaptensgrad; dock att de officerare, hvilka sålunda blifva till kaptener befordrade, skola vid uppnådd full pensionsålder, från hvilken tid tjänstgöringsskyldighet icke ifrågakommer i vidsträcktare mån, än för dem, hvilka erhållit afsked med fyllnadspension, frånträda tjänstgöringspenningar och åtnöjas med den i stat bestådda lön;

att underofficerare af lägre grad än fanjunkare må jemväl i mån af uppkommande ledigheter kunna till fanjunkaregrad befordras; samt

att alla så väl officerare som underofficerare, hvilka af här ifrågavande befordringsrätt vilja sig begagna, skola i afseende å pensionsförmåner vara underkastade de bestämmelser, som för pension ur amiralitetskrigsmanskassan jemte fyllnadspension nu äro eller framdeles varda i nåder meddelade.

I sammanhang med förr berörda ärende hade Kongl. Maj:t till nådig pröfning förehaft en annan fråga, som genom underdånig ansökning blifvit hos Kongl. Maj:t anhängiggjord, nemligen om ersättning till kompanicheferne vid marinregementet för förlorade inkomster i följd af passevolansens upphörande derstädes.

Sedan det för nämnda regemente gällande passevolanskontrakt blifvit från kronans sida uppsagdt att med 1870 års utgång upphöra, hafva kompanicheferne vid marinregementet uti en af befälhafvaren vid flottans station i Carlskrona insänd och förordad ansökning hos Kongl. Maj:t i underdånighet anhållit, att — då genom upphörande af passevolansen vid regementet med 1871 års början de icke allenast förlorat en ej obetydlig del af sina inkomster, som i öfrigt vore mindre än de, af hvilka officerare med samma grad och tjänstgöring vid andra värfvade garnisonsregementen samt vid flottan vore i åtnjutande, utan äfven derjemte fått sig ålagdt att med uppbördsmanansvar omhänderhafva rustkamrarne, hvarigenom deras göromål blifvit ökade med redovisningar, liquidationer och förslag, — dem måtte, i likhet med hvad kompanicheferne vid Wermlands fältjägerregemente och Fortifikationens pontonierkår blifvit beviljadt, i nåder tilldelas någon ersättning för den förlust, de genom passevolansens upphörande lidit, samt för det ansvar och de trägnare göromål, som derigenom dem tillkommit.

I afseende å ifrågavarande ansökning hade Förvaltningen af sjöärendena uti afgifvit underdånigt utlåtande anfört, att, enär Kongl. Maj:t enligt det vid handlingarne i bestyrkt afskrift fogade Kongl. bref af den 17

Mars 1871 funnit godt tillägga hvar och en af kompanicheferne vid Wermlands fältjägerregemente såsom ersättning för den minskning i inkomst desse genom passevolansens upphörande vid regementet lidit, ett belopp af 1,300 rdr, utgörande skilnaden emellan den för kompanichef vid nämnda regemente då i stat uppförda lön, 1,200 rdr, och sammanlagda beloppet, 2,500 rdr, af hvad för kapten vid samma regemente enligt det afgifna förslaget till normalstat för värfvade armén ansetts för bestridande af kompanichefstjenst böra utgå, Förvaltningen äfven ansåge skäligt, att kompanicheferne vid marinregementet för förlorad passevolans under nästlidna år tillades någon ersättning; och hade Förvaltningen i afseende å ersättningens belopp i underdånighet hemställt, att, då kompanichef vid marinregementet icke hade större inqvarteringsersättning än 96 rdr om året samt hans lefnadskostnad, såsom bosatt i stad, måste i väsendtlig mån öfverstiga kompanichefs vid Wermlands fältjägerregemente, som vore förlagdt i landsorten, hvar och en af kompanicheferne vid marinregementet måtte för sitt besvär med rustkammarpersedlarne under nästlidna år utöfver den i stat honom tillagda lön af 2,200 rdr undfå en ersättning af 600 rdr, att utgå af anslaget för regementet.

I anledning af hvad sålunda rörande denna ersättningsfråga förekommit — och hvarvid det icke undgått Kongl. Maj:ts nådiga uppmärksamhet, att, hvad anginge kompanicheferne vid Fortifikationens pontonierbataljon, någon ersättning till dem för förlust till följd af upphörd passevolans, på sätt kompanicheferne vid marinregementet uti deras underdåniga ansökning förmenat, desto mindre kunnat utgå eller ens ifrågakomma, som någon förändring i sättet för materielens vid pontonierbataljonen underhåll, sådant detta vid början af bataljonens uppsättning ordnades, hittills icke egt rum, samt för öfrigt någon inkomst genom persedelunderhållet vid berörda bataljon icke någonsin varit för befälet derstädes afsedd — hade Kongl. Maj:t, då till följd af nummerstyrkans indragning vid marinregementet kompanichefernes tjensteåligganden derstädes blefve af vida mindre omfattning än vid öfriga värfvade trupper, der passevolansen upphört eller blifvit till upphörande ifrågaställd, samt antagas kunde, att marinregementets nummerstyrka, med undantag möjligen af en mycket ringa del deraf, skulle redan vid innevarande års slut hafva från regementet afgått, ansett kompanichefernes förevarande ansökning endast i så måtto böra bifallas, att den för sistlidna och innevarande år tillerkändes ersättning för den inkomst, hvaraf de i följd af passevolansens upphörande gått i mistning, med det af Förvaltningen af sjöärendena föreslagna belopp af 600 R:dr för år till hvardera af nu varande kompani-

chefer; men då några medel för de med en sådan ersättning förenade utgifter icke funnes till Kongl. Maj:ts disposition anvisade, har Kongl. Maj:t nu begärt Riksdagens medgifvande dertill, att den ersättning, som i öfverensstämmelse med nyss berörda åsigt kunde finnas böra nu varande kompanicheferne vid marinregementet för åren 1871 och 1872 tillkomma, måtte utgå från det för nämnda regemente under riksstatens fjerde hufvudtitel numera uppförda anslag.

Vid behandlingen af denna nådiga proposition har Utskottet jemväl förehaft en af Herr *N. S. von Koch* inom Första Kammaren väckt motion (N:o 31), innefattande förslag, att officerare vid marinregementet måtte få avancera till kaptens- och underofficerare till fanjunkaregraderna; att kompani- och underofficerare måtte vid fyllda 50 års ålder få begagna sig af den rättighet, som Riksdagens beslut bestämmer för uppnådd full pensionsålder; att regementsofficerare, som uppnått full pensionsålder, samt kompani- och underofficerare vid fyllda 50 år måtte få sättas på indragningsstat med bibehållande af dem enligt fullmakt tillförsäkrade löneförmåner och endast underkastade tjänstgöring i likhet med dem af deras vederlikar, som erhållit afsked med fyllnadspension och således platserna besättas.

Beträffande nu först frågan om befodringsrätt för subalternofficerare och det lägre underbefålet vid marinregementet synes det af Kongl. Maj:t i detta hänseende framlagda förslag icke öferskrida gränserna för den strängaste billighet, men då emellertid den föreslagna befodringsrätten utgör en förmån, hvartill vederbörande icke äro genom föregående Riksdags beslut berättigade, har Utskottet ansett vid medgifvande af sådan befodringsrätt böra fästas ett vilkor, som, utan att innebära någon obillighet mot den enskilde, kan bereda staten ej oväsentliga fördelar. Om nemligen inom en icke aflägsen tidrymd skulle ifrågakomma att i provin- sen Blekinge uppsätta annan infanteritrupp och dymedelst marinregemen- tets befäl blifve för beväringens öfvande obehöfligt, skulle staten ändock

icke kunna undgå att fortfarande aflöna detta befäl bredvid det nya regementets eller den nya korpens befäl. Det synes derföre böra föreskrifvas, att de officerare och underofficerare, som vilja af här ifrågasvarande befordringsrätt sig begagna, böra vara underkastade förflyttning till annat infanteriregemente eller infanterikorps, derest Kongl. Maj:t kan pröfva sådant lämpligt.

Enligt Herr von Kochs förslag, i hvad det skiljer sig från Kongl. Maj:ts nådiga framställning, skulle marinregementets befäl i afseende på pensionsrätt komma i bättre ställning, än öfrige delegare i amiralitetskrigsmanskassan — en förmån, hvars medgifvande Utskottet ansett sig sakna allt skäl att tillstyrka.

Vidkommande slutligen frågan om ersättning till kompanicheferne för förlorad inkomst till följd af passevolansens upphörande, synas de af Kongl. Maj:t föreslagna ersättningsbelopp vara med billighet öfverensstämmande.

Utskottet tillstyrker alltså,

1:o att Riksdagen må i hufvudsaklig öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts nådiga förslag medgifva:

att nuvarande kompanichefer och fanjunkare vid marinregementet må vid afsked efter uppnådd full pensionsålder undfå fyllnadspension till det belopp, att densamma tillika med pensionen från amiralitetskrigsmanskassan kommer att motsvara deras enligt stat innehafvande lön jemte tjänstgöringspenningar;

att nuvarande subalternofficerare må i mån af uppkommande ledigheter kunna befordras till kaptens grad; dock att de officerare, hvilka sålunda blifva till kaptener befordrade, skola vid uppnådd full pensionsålder, från hvilken tid tjänstgöringsskyldighet icke ifrågakommer i vidsträcktare mån än för dem, hvilka erhållit afsked med fyllnadspension, fråntråda tjänstgöringspenningar och åtnöjas med den i stat bestämda lön;

att underofficerare af lägre grad än fanjunkare må jemväl i mån af uppkommande ledigheter kunna till fanjunkaregrad befordras; samt

att alla så väl officerare som underofficerare, hvilka af här ifrågasvarande befordringsrätt vilja sig begagna, skola dels vara underkastade förflyttning till annat infanteriregemente eller korps, derest Kongl. Maj:t kan

finna sådant lämpligt, dels ock i afseende å pensionsförmåner vara underkastade de bestämmelser, som för pension ur amiralitetskrigsmanskassan jemte fyllnads-pension nu äro eller framdeles varda i nåder meddelade; och

2:o. att den ersättning, som i öfverensstämmelse med den af Kongl. Maj:t uttryckta åsigt kan finnas böra nuvarande kompanicheferne vid marinregementet för åren 1871 och 1872 tillkomma, måtte utgå från det för nämnda regemente under riksstatens fjerde hufvudtitel uppförda anslag.

Stockholm den 29 April 1872.

På Stats-Utskottets vägnar:

ARVID FR:SON POSSE.